

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-8802

Chișinău

„12” decembrie 2019

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.638/ 2019.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de hotărîre este Centrul Național Anticorupție.

Anexe:

1. Hotărîrea Guvernului privind aprobarea proiectului de hotărîre (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de hotărîre (în limba română -1 filă și în limba rusă -1 filă);
3. Nota informativă la proiectul de hotărîre (8 file);
4. Raportul de expertiză al Centului Național Anticorupție (4 file);
5. Expertiza juridică a Ministerului Justiției (1 filă);
6. Avizele instituțiilor interesate (2 file);
7. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (2 file);

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman Cazan

Ex.: E.Grosu
Tel.: 022250274

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>308</u>		
<u>12</u>	<u>12</u>	<u>2019</u>
Ora		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.638

din 11 decembrie 2019

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de hotărîre a Parlamentului pentru
modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 34/2016 privind aprobarea
structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție.

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor

Serghei PUȘCUȚA

Ministrul justiției

Fadei Nagacevschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**HOTĂRÎRE****pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție**

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articol unic. – Hotărîrea Parlamentului nr. 34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 121), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, cifrele „342” se substituie cu cifrele „359”.
2. În anexa nr.1, poziția a șasea, textul „(cu statut de direcție)” se substituie cu textul „(cu statut de direcție generală)”.

Președintele Parlamentului

**Notă informativă la proiectul hotărârii Parlamentului pentru modificarea
Hotărârii Parlamentului nr.34/2016 privind aprobarea structurii și
efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție**

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Centrul Național Anticorupție, ceea ce corespunde prevederilor art.23 alin.(2) lit.e) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

1. Descrierea situației actuale:

La 30 martie 2017 a fost aprobată *Legea nr.48 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale* (în continuare - Agenție) care reglementează cadrul legal necesar pentru recuperarea bunurilor infracționale.

Prin *Legea nr. 49/2017 pentru completarea unor acte legislative*, publicată în Monitorul Oficial nr. 155-161, art. nr.253, a fost completat art.4 alin.(1) lit.g) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (în continuare - Centru) cu una din atribuțiile de bază ce constă în recuperarea bunurilor infracționale.

Astfel, pentru transpunerea în dreptul intern a dezideratului recuperării bunurilor infracționale, dar și pentru implementarea eficientă la realizarea unei cooperări internaționale corespunzătoare, s-a recunoscut necesitatea creării Agenției ca subdiviziune autonomă în cadrul Centrului, cu atribuții în efectuarea investigațiilor financiare paralele, indisponibilizarea bunurilor infracționale în condițiile Codului de procedură penală, precum și evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor indisponibilizate.

Crearea Agenției a venit ca urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, ratificate de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr.112/2014, precum și a celor derivate din Convențiile internaționale ratificate: Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției și Convenția Națiunilor Unite împotriva Criminalității Transnaționale Organizate.

În această ordine de idei, Agenția asigură funcțiile unităților similare de peste hotare în identificarea, urmărirea și indisponibilizarea bunurilor – Asset Recovery Office (ARO), cât și în evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor indisponibilizate – Asset Management Office (AMO). Astfel, legiuitorul a prevăzut un tip mixt de funcționare a Agenției – ARO și AMO, care, de asemenea, nu sunt o excepție peste hotarele țării, inclusiv Uniunea Europeană.

Faptul că activitatea Agenției presupune întărirea capacității operaționale și de cooperare, consecutiv îmbunătățirii schimburilor de informații operative pe dimensiunea identificării și recuperării bunurilor infracționale, în prezent aceasta nu dispune de instrumente necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor, una dintre care este numărul mic de personal.

Urmare a celor expuse, **se reclamă urgența consolidării capacităților instituționale și operaționale ale Agenției prin acoperirea insuficienței resurselor umane.**

2 Evoluția și fundamentarea modificării legislative:

Un atare rezultat nu poate fi obținut decât prin modificarea *Hotărârii Parlamentului nr.34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție* pentru a adapta numărul efectivului și structura Agenției la nevoile de reacție curente definite la nivel național, european și internațional.

Modificările ce se impun la structura și efectivul-limită ale Centrului prin majorarea unităților de personal în cadrul Agenției conduc la o mai bună capacitate și viteză de răspuns, consecutivă întăririi capacității operaționale pe elemente cheie: analiza operațională a informațiilor, capacitatea de efectuare și dezvoltare a investigațiilor financiare paralele pentru lipsirea elementelor criminale de bunurile infracționale, precum și pentru urmărirea circuitului produselor infracționale în scopul recuperării și valorificării acestora.

În ceea ce privește numărul angajaților Centrului Național Anticorupție, de la creare, singura intervenție majoră a avut loc în anul 2018, prin raționalizarea competențelor, ori, eliminarea unei competențe din cadrul instituției nu a produs diminuarea volumului de lucru, dat fiind faptul că domeniul de competență a fost extins pe dimesiunea unei atribuții noi, și anume, recuperarea bunurilor infracționale realizată de Agenție.

Urmare a modificărilor operate prin Hotărârea Parlamentului nr. 62/2018, efectivul numeric al Centrului a fost micșorat cu 8 unități de personal, măsură care a acționat în detrimentul subdivizinelor care înregistrau o creștere continuă a volumului de lucru, iar instituția a fost lipsită la acea etapă de capacitatea imperioasă de a-și spori numărul de personal în unitățile structurale responsabile de executarea misiunilor de o importanță social sporită, precum recuperarea bunurilor infracționale.

În prezent atribuțiile Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale sunt exercitate de către un personal mic ca număr, ceea ce creează unele riscuri în exercitarea operativă și eficientă a atribuțiilor ținând cont de complexitatea acțiunilor întreprinse.

Din data de 23 iunie 2018, Agenția funcționează cu **18 unități de personal: 6 funcții de conducere și 12 funcții de execuție**, executând în perioada anului 2018 un număr de **79 delegații**, bunuri sechestrate în valoare de **182 813 908 lei**, iar în anul curent până la 01.10.2019, au fost soluționate **159 delegații**, bunuri sechestrate în valoare de **2 333 571 150 lei**. Tendințele de creștere a numărului delegațiilor este evidentă, inclusiv și din faptul că Agenția promovează în permanență, prin intermediul instruirilor în rândul procurorilor și ofițerilor de urmărire penală, dispunerea efectuării investigațiilor financiare paralele.

Urmare a unei analize comparative a numărului de angajați ai Agenției, prevăzut de proiectul de modificare a Hotărârii Parlamentului cu numărul unităților similare de peste hotarele țării, menționăm următoarele.

În cadrul **Biroului de recuperare a activelor al Irlandei (CAB)** în or. Dublin **activează 91 angajați**, la numărul populației de 4 921 500 locuitori. Biroul de recuperare a activelor al Irlandei este unul de tip mixt, include atât unitatea de identificare, urmărire și indisponibilizare a bunurilor infracționale (ARO), cât și unitatea de administrare a bunurilor infracționale (AMO).

Prin înființarea **Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI)**, România a propus o abordare integrată a recuperării activelor provenite din infracțiuni combinând funcțiile suport pentru organele de urmărire penală și instanțe cu cele de cooperare internațională, de gestionare efectivă a bunurilor indisponibilizate și de reutilizare socială a bunurilor și valorilor confiscate.

ANABI reprezintă o Agenție de management a bunurilor infracționale, în esență AMO, care este una din atribuțiile ARBI, și anume evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale. Statele de personal al ANABI constituie 50 funcții.

Astfel, putem compara numărul populației cu numărul de unități ale Agenției, pornind de la exemplul ANABI al României (19 401 658 locuitori).

Agencia Națională în domeniul Identificării, Urmăririi și Gestionării Bunurilor obținute din corupție și alte infracțiuni (ARMA) a Ucrainei la moment dispune de 435 funcții, din care 195 în aparatul central și 240 funcții în reprezentanțele din teritoriu.

De menționat că ARMA nu dispune în cadrul structurii sale de ofițeri de urmărire penală, astfel, nu efectuează măsuri procesual-penale, precum și nu aplică sechestre, spre deosebire de ARBI.

De asemenea, ARMA nu efectuează măsuri speciale de investigații, or, conform definiției investigațiilor financiare-paralele, prevăzută de Codul penal, art. 6 alin. (20¹) **investigații financiare paralele reprezintă totalitatea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații** desfășurate cu scopul acumulării probelor referitoare la bănuț, învinuit, inculpat sau condamnat, la patrimoniul acestuia și bunurile pe care le deține în calitate de beneficiar efectiv, la patrimoniul proprietarului și administratorului bunurilor deținute de bănuț, învinuit, inculpat sau condamnat în calitate de beneficiar efectiv, în vederea recuperării bunurilor infracționale;

Totodată, bugetul ARMA pentru anul 2019 constituie 239 728,4 mln. UAH, ceea ce constituie circa 171 381 547,20 MDL (la cursul BNM la 09.10.2019), pentru Ucraina (41 840 426 locuitori) pe cap de locuitor revine 4,096 MDL. Conform acestui raport, bugetul ARBI pentru 2019 ar urma să constituie 11 933 019,16 MDL, însă bugetul precizat (după rectificare) al ARBI pentru 2019 constituie 6,7882 mln. MDL, aproape de două ori mai mic, dacă se ia în calcul numărul populației.

3. Cooperare europeană și internațională în materia de recuperare a bunurilor infracționale:

De la înființarea Agenției și până în prezent, activitatea de recuperare a bunurilor infracționale a înregistrat o evoluție la compartimentul cooperare internațională, în special în relațiile cu omologii din Uniunea Europeană.

În acest sens, Agenția a devenit membru-observator al rețelelor CARIN și BAMIN (rețele informale de schimb de date ale oficiilor de recuperare a activelor), totodată se finalizează activitățile de conectare la canalul securizat al EUROPOL (SIENA). Utilizarea acestui canal securizat de legătură permite schimbul de informații rapid și sigur cu omologii și alte organe de drept din întreaga lume.

În perioada de activitate a Agenției au fost întocmite numeroase solicitări (de genul sutelor) de schimb de date cu practic toate jurisdicțiile din străinătate (legături strânse fiind stabilite cu România, Ucraina, Belarus, Federația Rusă, Republica Italiană, Republica Franceză, Irlanda, reieșind din destinațiile principale a migrării cetățenilor Republicii Moldova).

Urmare a liberalizării regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova, a sporit circulația lor în țările din spațiul comunitar, drept consecință, a sporit exportul de infracțiuni și riscul de import/export a produselor infracționale în/din Republica Moldova, fapt ce impune un permanent schimb de date dintre Agenție și omologi, precum și adaptarea structurii acesteia, astfel încât intervenția să fie una promptă și eficientă. Această cerință este dictată și de tendința în creștere de camuflare a veniturilor ilegale, prin procurarea de bunuri peste hotarele Republicii Moldova.

Totodată, urmează de ținut cont de reprezentarea intereselor statului și ale persoanelor juridice de drept public în procesele civile de recuperare a bunurilor infracționale, precum și de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcarea legislației Republicii Moldova și a altor state – atribuție prevăzută de art.5 lit.g) al Legii nr. 48/2017. În acest sens, Agenția nu dispune de cadre calificate care ar putea realiza atribuția menționată.

4. Prezentarea schimbărilor preconizate:

Prin prezentul proiect de act normativ ne propunem majorarea numărului unităților de personal în cadrul Agenției, în scopul creării unei structuri funcționale și eficiente contribuind în ultimă instanță la realizarea conformă a misiunii și atribuțiilor investite prin lege.

Urmare a majorării statelor de personal, ne propunem reformarea Agenției pe două componente:

- a) management, întărirea și eficientizarea funcțiilor de conducere,
- b) organizarea și funcționarea internă raportat la necesitățile majorării statelor de personal în unitățile structurale.

Totodată, elaborarea proiectului este dictată și de conformarea la documentul tehnic „Evaluarea cuprinzătoare a necesităților Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale” întocmit de experții Consiliului Europei în cadrul Proiectului Uniunii Europene și Consiliului Europei CLEP în care se statuează că pentru activitatea Agenției **minimul necesar de personal constituie 35 de unități** (față de 18 existente în prezent), reieșind din competențele atribuite în efectuarea investigațiilor financiare paralele pe 25 de articole din Codul penal (prin Legea nr.261/2017 s-a lărgit competența Agenției până la 54 articole, numărul de funcții rămânând același).

La fel, elaborarea proiectului este dictată de asigurarea executării activității A.1.1, poziția 8 conținută în compartimentul „Evaluarea metodelor și tehnicilor actuale de investigație și analitice în cadrul urmăririi penale” din cadrul **Proiectului Twinning** „Suport în consolidarea capacităților operaționale ale organelor de aplicare a legii din Republica Moldova în domeniul prevenirii și investigării actelor de corupție” care prevede că *„Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nu are posibilitatea să-și îndeplinească pe deplin sarcinile cu care a fost mandatată, deoarece numărul angajaților responsabili de îndeplinirea acestor sarcini (în special, cei care exercită măsuri de investigație specială) este prea mic, iar într-o serie de cazuri este necesar de identificat bunurile care au fost obținute pe căi ilegale”* și, respectiv, propunându-se identificarea posibilităților de majorare a personalului Agenției.

Nu în ultimul rând menționăm că elaborarea proiectului este în conformitate cu recomandările expuse în cadrul raportului privind evaluarea Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului efectuat de către experții **Comitetului Moneyval al Consiliului Europei** în cadrul rundeii a V-a de evaluare care statuează necesitatea întreprinderii măsurilor necesare pentru sporirea eficacității sistemului de recuperare a bunurilor infraționale, precum și a capacităților de gestionare a bunurilor sechestrate.

În același context, elaborarea și promovarea proiectului prenotat reprezintă unul din angajamentele asumate de Republica Moldova în derularea asistenței macrofinanciare din partea Uniunii Europene, în conformitate cu Legea nr.272/2017 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova și Hotărârea Guvernului

nr.981/2017.

Conform proiectului Hotărârii, se propune stabilirea efectivului-limită al Centrului Național Anticorupție în număr de **359 unități**. Justificarea acestor unități rezultă din majorarea statelor de personal cu **17 unități** destinate Agenției, reieșind din obiectivele și sarcinile sabilite, astfel că, menținerea numărului de unități indicat în proiect este imperioasă pentru realizarea eficientă a sarcinilor trasate.

A. Cu privire la managementul și funcțiile de conducere:

În conformitate cu prevederile art. 7 din Legea nr. 48/2017, conducerea Agenției este asigurată de un *șef*, asistat de un *șef adjunct*.

Competențele manageriale sunt exercitate în mod direct asupra personalului existent, precum și a celui care poate fi atras în scopul atingerii obiectivelor propuse în cadrul Agenției. În cadrul structurilor ierarhic ordonate, funcția de control este intrinsecă, în activitatea de urmărire penală aceasta se realizează conform legii, în condițiile Codului de procedură penală.

La structurile interne antrenate în efectuarea investigațiilor financiare paralele, analiza, evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale, funcția de conducere are o valență specială racordată la selecția, instruirea și performanțele angajaților care activează în cadrul structurii, precum și conservarea parametrilor de eficiență propuși în executarea competențelor.

Modificările propuse urmăresc majorarea unităților de personal în cadrul a cinci subdiviziuni interne existente: *Serviciul de Investigații Financiare, Serviciul de Investigații Speciale, Serviciul de Analiză și Sisteme Informaționale, Secretariatul de Cooperare Internațională și Serviciul de Arhivă și Serviciul de Evaluare, Gestionare și Valorificare/Lichidare.*

În conformitate cu normele prevăzute de legislația în vigoare care reglementează instituirea subdiviziunilor structurale ale autorităților publice, structurile interne urmează să fie transformate din *secții/servicii* în *direcții*, prin urmare, se modifică și titlul funcțiilor de conducere.

În așa mod are loc fortificarea și responsabilizarea sarciniilor de a conduce în mod direct activitatea subdiviziunilor, controlul asupra angajaților din subordine, stabilirea criteriilor de performanță specifici raportați la competența specială acordată prin lege și asigurarea sporirii rezultatelor activității, care vor deveni prerogative de bază ale conducătorilor.

Exercițiul acestor prerogative contribuie la încărcarea de conținut a funcțiilor de conducere în exercitarea managementului, asigurând menținerea unor indicatori de performanță generali și speciali, atât pentru Agenție ca întreg, cât și pentru fiecare dintre structurile ei.

Nu în ultimul rând, prin funcțiile de control se asigură premisele unei planificări și coordonări performante a resurselor umane, fapt ce contribuie decisiv și la atingerea performanțelor specifice Agenției.

B. Cu privire la organizarea și funcționarea internă:

Așa cum s-a arătat, structura inițial creată a Agenției, deși a răspuns cerințelor existente la nivelul anilor 2017-2018, în prezent nu mai corespunde exigențelor și necesităților actuale.

Este de precizat că lipsa de personal, apreciată ca fiind alarmantă, a împiedicat buna funcționare a Agenției, precum și dezvoltarea sectorului de recuperare a bunurilor infracționale.

Astfel, în timp, s-a observat că, organizarea prevăzută încă de la înființarea Agenției, precum și activitatea specifică, **deși calificată ca fiind satisfăcătoare**, a avut în vedere doar rezultatele cantitative obținute de fiecare serviciu în parte, nu și calitative.

Apreciem că prin proiectul propus se va putea realiza sporirea capacității instituționale din cadrul Agenției, generând finalmente o consolidare a autorității manageriale, o mai bună conectare la activitatea specială de investigații și urmărire penală, oportunități mai consistente de studiere a fenomenului de recuperare a bunurilor infracționale, de aplicare omogenă a bunelor practici identificate, precum și de urmărire a impactului produs în mediul recuperării bunurilor infracționale și în percepția socială a acțiunilor pe care le desfășoară Agenția.

Majorarea unităților de personal cu 17 unități duce la modificarea structurii din cadrul Agenției, care va cuprinde **35 funcții publice cu statut special**, divizate în 5 direcții, după cum este prezentată în tabelul următor.

Structura actuală				Structura propusă			
Subdiviziunea	Categoria funcției	Nr. funcții prezente	Total	Subdiviziunea	Categoria funcției	Nr. funcții propuse	Total
Conducerea Agenției: - șef, - șef adjunct, șef Secției investigații speciale	conducere	2	2	Conducerea Agenției: - șef, - șef adjunct	conducere	2	2
Secția investigații financiare	conducere	1	6	Direcția investigații financiare	conducere	1	8
	execuție	5			execuție	7	
Secția investigații speciale	conducere		3	Direcția investigații speciale	conducere	1	8
	execuție	3			execuție	7	
Serviciul de analiză și sisteme informaționale	conducere	1	2	Secția de analiză și sisteme informaționale	conducere	1	5
	execuție	1			execuție	4	
Serviciul de Cooperare Internațională și Serviciul de Arhivă	conducere	1	2	Secția de Cooperare Internațională și Serviciul de Arhivă	conducere	1	4
	execuție	1			execuție	3	
Serviciul de evaluare, administrare și valorificare a bunurilor indisponibilizate	conducere	1	3	Direcția de evaluare, administrare și valorificare a bunurilor indisponibilizate	conducere	1	8
	execuție	2			execuție	7	
Total unități:			18	Total unități:			35

Statul de personal compus din 35 unități de personal:

7 - funcțiile de conducere, care reprezintă 20% de efectivul-limită al Agenției;

28- funcții de execuție.

Proiectul structurii Agenției a fost elaborat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare care reglementează normele de elaborare a structurilor autorităților publice.

Propunerea majorării statelor de personal în cadrul Agenției este generată de următoarele argumente:

Investigațiile financiare paralele în cadrul Agenției sunt desfășurate de către:

- ofițeri de urmărire penală din cadrul *Secției investigații financiare*;
- ofițerii de investigații din cadrul *Secției investigații speciale*.

Investigațiile financiare paralele se dovedesc a fi din ce în ce mai importante, nu numai în context național, ci și internațional, datorită potențialului specific de a adăuga valoare tuturor stadiilor investigative, în general, și cu precădere la recuperarea bunurilor infracționale.

Odată cu efectuarea modificărilor prin completarea Codului de procedură penală la Titlul VII "Chestiuni patrimoniale în procesul penal" cu un nou capitol și anume Capitolul III "Recuperarea bunurilor infracționale", dispunerea efectuării investigațiilor financiare paralele de către organul de urmărire penală în cauzele de rezonanță socială sporită a devenit o condiție imperativă.

La moment atât organele de urmărire penală, cât și procuraturile specializate și teritoriale dispun Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale efectuarea acestor investigații în cazul urmăririi penale cu privire la infracțiunile prevăzute la art. 229² Cod de procedură penală.

Prin esența sa, investigațiile financiare reprezintă un instrument important, în efectuarea urmăririi penale și activității speciale de investigații, în special în cauzele de corupție și spălare a banilor, care presupune colectarea, examinarea și analiza tuturor informațiilor disponibile în vederea urmăririi bunurilor și instrumentelor obținute sau folosite la săvârșirea de infracțiuni, precum și confiscarea acestora. Astfel de investigații au o arie de acoperire largă și constau în cercetări directe (verificarea unor dosare, identificarea faptelor, percheziții, supraveghere, etc), precum și în utilizarea unor metode indirecte (ordine de obținere a unor documente, audieri, expertize, etc).

Deși termenul de desfășurare a investigațiilor financiare paralele este unul rezonabil care nu poate depăși termenul urmăririi penale, în practică s-a dovedit că organul de urmărire penală dispune efectuarea de către Agenție a acestor investigații la faza finală de investigare a infracțiunii și acumulare a probelor, atunci când materialul probator în privința învinutului este deja acumulat de partea acuzării, cauza urmând a fi expediată în instanța de judecată.

Reieșind din circumstanțele descrise, angajații Agenției urmează să întreprindă toate acțiunile necesare pentru identificarea patrimoniului subiectului investigațiilor

Într-un termen cât mai restrâns astfel încât până la terminarea urmăririi penale aceste investigații să fie finalizate.

În continuare este necesar de menționat că investigațiile inițiate de Agenție nu se limitează doar la identificarea bunurilor infracționale înregistrate pe învinuit, dar se extind în vederea identificării bunurilor deținute de subiect în calitate de beneficiar efectiv, adică acele bunuri deținute și controlate prin intermediul terților, precum și în vederea identificării cheltuielilor subiecților într-o anumită perioadă de timp.

Tot ei sunt acei care efectuează acțiunile de urmărire penală în vederea acumulării probelor cu privire la patrimoniul învinuitului, analizează materialele acumulate de ei și materialele acumulate de către celelalte subdiviziuni ale Agenției (rapoarte și/sau procese-verbale de consemnare a măsurilor speciale de investigații, note analitice, rapoarte de constatare tehnico-științifice, avize consultative ale specialiștilor, răspunsurile autorităților în domeniul recuperării activelor străine etc.) după care întocmesc procesul-verbal de consemnare a rezultatelor investigațiilor financiare paralele, adică acel act procedural cu care se finalizează investigațiile și care constituie probă în procesul penal conform art. 93 Cod de procedură penală.

Desfășurarea într-un mod cât mai operativ și calitativ a investigațiilor presupune alocarea unui număr de 3-7 angajați din diferite subdiviziuni ale Agenției fiecărui caz.

În scopul realizării eficiente a investigațiilor financiare paralele, la etapa actuală în cadrul Agenției se reclamă o completare imediată a capacității operaționale (operative) cu personal specializat (ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații) în urmărirea fluxurilor financiare la capătul cărora beneficiarii ai bunurilor sunt persoanele bănuite, învinuite, inculptate de comiterea infracțiunilor prevăzute în 54 de articole din Codul penal al Republicii Moldova.

Dincolo de ansamblul rațiunilor procesului penal, nevoia de a majora numărul de personal din cadrul Agenției, precum și alocarea de resurse dedicate investigațiilor financiare paralele rezultă în mod explicit sau implicit dintr-o serie de documente legate de evaluarea capacităților de urmărire, identificare, sechestrare și confiscare a bunurilor infracționale, iar pe de altă parte din documentele internaționale care stabilesc sau enunță standarde internaționale în materie, precum:

- recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF),
- recomandările Comitetului Moneyval al Consiliului Europei.

Subdiviziunile specializate investigative și de urmărire penală din cadrul Agenției trebuie să-și consolideze capacitatea efectuării investigațiilor financiare în toate cazurile, deoarece acestea contribuie la:

- identificarea și urmărirea bunurilor supuse confiscării speciale și confiscării extinse în scopul instituirii sechestrului asigurator;
- identificarea proprietarilor, posesorilor ori a deținătorilor acestor bunuri;
- identificarea unor participanți adiționali la activitatea de obținere/deținere a bunurilor infracționale;

- evidențierea așa numitului „stil de viață” specific (*criminal life style*) al celor care beneficiază de produsul infracțiunii, în scopul stabilirii profilului financiar al persoanei;
- căutarea și identificarea urmelor transferurilor, mișcărilor, conversiilor financiare cu privire la bunurile infracționale.

În activitatea de recuperare a bunurilor infracționale, un rol distinct este conferit **investigațiilor speciale**. De menționat faptul că, de rezultatele unei eficiente investigații tactice și operaționale desfășurate în cadrul unei anchete complexe depinde în mare parte cadrul procesual - organizarea și desfășurarea acțiunii de recuperare, stabilirea daunelor și finalmente recuperarea prejudiciilor cauzate prin infracțiune.

Reieșind din importanța cauzelor penale în care se dispune Agenției efectuarea investigațiilor financiare paralele, precum și necesitatea de a fi deferite justiției într-un termen cât mai restrâns, desfășurarea investigațiilor financiare paralele nu ar trebui să constituie un motiv de tergiversare a urmăririi penale. Pe de altă parte, se impune ca **investigațiile să fie desfășurate calitativ**, astfel încât să fie identificate toate bunurile infracționale, inclusiv cele controlate și înregistrate de subiect pe persoane terțe.

Realizarea acestor obiective în cursul investigațiilor financiare paralele impune atragerea unui număr mai mare de angajați din cadrul Agenției, și implicit a ofițerilor de investigație și de urmărire penală, rolul cărora a fost descris mai sus.

Din data de 23 iunie 2018, în cadrul Agenției activează:

Secția investigații speciale cu 4 angajați (un conducător, 3 ofițeri de investigații), care în perioada 01.10.2018 – 01.10.2019 au efectuat investigații în scopul identificării bunurilor infracționale și stabilirii beneficiarilor efectivi conform sarcinilor parvenite în privința a **218 subiecți** cu realizarea a **629** măsuri speciale de investigații.

Secția investigații financiare cu 6 angajați (un conducător, 5 ofițeri de urmărire penală), care în perioada 01.10.2018 – 01.10.2019 au soluționat 243 delegații în privința a 532 subiecți.

În această ordine de idei, pentru realizarea sarcinilor trasate se propune consolidarea subdiviziunilor de investigare și urmărire penală din cadrul Agenției, prin majorarea statului de personal cu:

4 ofițeri de investigații în *Secția investigații speciale*,

2 ofițeri de urmărire penală în *Secția investigații financiare*.

Serviciul Evaluare, Administrare și Valorificare a Bunurilor Indisponibilizate efectuează evaluarea inițială a bunurilor care urmează a fi sechestrate, evaluarea profilului financiar al bănuitului, învinuitului, inculpatului, preluarea în administrare a bunurilor sechestrate, valorificarea bunurilor sechestrate anticipat deciziei de confiscare a instanței de judecată. De asemenea, de competența Serviciului ține elaborarea instrucțiunilor și metodologiilor în domeniul administrării bunurilor în dependență de tipul acestora, identificării administratorilor, planificării anticipate privind sechestrarea

bunurilor.

Procesul de administrare a bunurilor sechestrate presupune gestiunea și menținerea acestora în starea inițială în vederea conservării valorii acestora. În acest sens, este asigurată deschiderea conturilor trezoreriale pe care sunt plasate mijloacele bănești sechestrate în numerar, precum și obținute din convertirea monedei electronice, identificarea persoanelor juridice de drept public și privat privind asigurarea păstrării bunurilor sechestrate, precum și asigurarea mentenanței acestora, verificarea continuă a stării funcționale, precum și a condițiilor de păstrare:

Procesul de valorificare a bunurilor sechestrate presupune asigurarea evaluării merceologice a costului bunurilor sechestrate, precum și monitorizarea continuă a cuantumului deprecierei valorii bunurilor, în vederea stabilirii condițiilor speciale de valorificare conform prevederilor Codului de procedură penală și, nu în ultimul rând, asigurarea procesului de valorificare a bunurilor sechestrate.

Conform analizei timpului efectiv alocat administrării bunurilor infraționale reflectat în documentul tehnic „Oficiul de Administrare a Bunurilor Infraționale al Republicii Moldova – O evaluare cuprinzătoare a necesităților”, elaborat de către experții Consiliului Europei în cadrul Proiectului CLEP „Controlul corupției prin aplicarea legii și prevenire” s-a stabilit că reieșind din numărul de angajați ai subdiviziunii, precum și numărul total de 1442 bunuri sechestrate (februarie 2019), timpul acordat lunar unui bun este de 17 minute, care urmează a fi suficiente pentru evaluarea lor inițială, monitorizarea permanentă a schimbării valorii, stabilirii cuantumului modificării valorii bunului, asigurarea mentenanței și păstrării acestora.

De menționat că la 01.10.2019, numărul total al bunurilor sechestrate constituie 2101 bunuri, fapt ce reduce timpul efectiv acordat fiecărui bun.

Totodată, acest calcul nu reflectă alte procese ale subdiviziunii, printre care evaluarea bunurilor anticipat aplicării sechestrului, astfel în perioada 01.10.2018-30.09.2019 au fost evaluate 896 bunuri, inclusiv terenuri, imobile, mijloace de transport; a fost asigurată procedura de valorificare pentru 321 bunuri sechestrate în valoare de circa 2 mln. lei, din care au fost transferate pe conturile ARBI circa 650 mii lei ca rezultat al procedurii de valorificare efectuată de către Serviciul Fiscal de Stat; au fost întocmite 10 rapoarte de constatare tehnico-științifică privind identificarea profilului financiar a 18 persoane fizice.

De asemenea, în perioada februarie-septembrie 2019 au fost efectuate 84 depuneri de numerar în valoare totală de circa 9 mln. lei pe conturile trezoreriale gestionate de Agenție.

Creșterea numărului de bunuri sechestrate, precum și asigurarea eficiență a procesului administrare și valorificare a acestora impune **majorarea unităților de personal ale subdiviziunii cu 5 unități**, fapt prevăzut și de evaluările experților Consiliului Europei.

Serviciul Sisteme Informaționale și Analiză (în continuare - *SSIA*) este o subdiviziune specializată în identificarea bunurilor infraționale urmare a colectării și analizei informației din bazele de date naționale, cu perfectarea notelor analitice,

precum și schimbul informațional internațional, pentru infracțiunile prevăzute la art. 2 alin (2) al Legii nr.48 din 30.03.2017 (fiind majorate articole din Codul penal – la moment 56 în baza modificărilor din 12.01.2018).

Serviciul ține evidența cu privire la bunurile infracționale indisponibilizate, inclusiv în baza solicitărilor din partea autorităților competente străine, colectează și analizează datele statistice referitor la infracțiunile prevăzute de lege, precum cooperează cu autoritățile publice care exercită atribuții relevante pentru activitatea desfășurată de ARBI. Fiecare bun indisponibilizat necesită introducerea într-o bază de date cu 29 de câmpuri ce necesită a fi completate. În perioada 01.01.2019 – 30.09.2019 au fost introduse **669 bunuri**. Pentru introducerea unui singur bun indisponibilizat analistul consumă circa 5 min, iar pentru generarea unui raport cu statistici de la 30 până la 60 min.

La moment această evidență se duce în MS Excel, fapt ce generează erori și există riscul pierderii datelor. Pentru evitarea erorilor este nevoie de elaborat o bază de date care necesită consum enorm de timp atât pentru elaborarea software, configurarea hardware, dar și reglementarea legislativă, iar ulterior va necesita gestionare și mentenanță.

De asemenea, un obiectiv de bază al Serviciului este crearea unei baze de date specializate pe țară, care va fi ținută în baza Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al bunurilor infracționale indisponibilizate, Regulament care urmează a fi aprobat de Guvern.

La moment în țară nu se ține o evidență centralizată privind bunurile indisponibilizate, fapt care nu permite crearea unei imagini clare privind numărul bunurilor indisponibilizate, precum și locul păstrării acestora. Astfel, crearea acestei baze de date va permite crearea unei imagini clare și complete a întregului proces de recuperare a bunurilor provenite din infracțiuni și monitorizarea măsurilor efectuate de autorități în acest sens.

Agenția la moment ține evidența doar pe bunurile sechestrate în privința cărora s-a dispus efectuarea investigațiilor financiare paralele. O dificultate în acest sens este lipsa mecanismului (mecanism care va fi reglementat de Regulamentul prenotat), precum lipsa unui soft unic care ar permite ținerea centralizată a acestei informații.

O altă atribuție de bază este generarea produselor analitice și acumularea informațiilor din bazele de date naționale, internaționale precum și din surse deschise la solicitării parvenite de la celelalte subdiviziuni ale ARBI. Scopul de bază a analizelor este identificarea bunurilor deținute de către figuranții de pe cauzele penale în calitate de proprietari și beneficiari efectivi.

În cadrul efectuării analizei, analistul parcurge etapele:

1. Ia cunoștință cu materialele puse la dispoziție și verifică dacă pentru solicitarea înaintată acestea sunt suficiente sau necesită acumularea de noi informații. (10 – 20 min)
2. Acumularea de informații despre subiect, rudele acestuia și persoane interpușe pentru identificarea bunurilor infracționale deținute în proprietate și în calitate de

beneficiar efectiv prin accesarea a 21 baze de date, accesarea, păstrarea și printarea informației (2 ore pentru o persoană), în mediu concomitent subiectul este prelucrat împreună cu un cerc de circa 10 persoane (soție, copii, părinți, socri, frați, cumnați, alte persoane apropiate), 20 ore.

3. Participarea în grupurile mixte pentru executarea atribuțiilor de serviciu, precum și sarcinilor trasate pe diferite delegații.
4. După acumularea informației aceasta trebuie analizată și redată într-un raport de analiză cu utilizarea diferitor instrumente și tactici analitice, cu înaintarea de ipoteze și concluzii. (4 – 5 ore).

În cadrul efectuării analizei este necesar de utilizat instrumente de analiză a surselor deschise cum ar fi rețelele de socializare, fapt ce consumă mult timp și suntem nevoiți să ne limităm de cele mai multe ori doar la analiza surselor închise (bazele de date la care avem acces).

În perioada 01.10.2018 – 30.09.2019, Serviciul în componența unui angajat a efectuat analize cu întocmirea a **112 note analitice** în privința a **149 figuranți**.

Creșterea numărului de solicitări pentru efectuarea analizei operaționale în scopul identificării bunurilor infracționale, precum și asigurarea eficientă a investigațiilor analitice și evidență a bunurilor indisponibilizate impune **majorarea unităților de personal al subdiviziunii cu 3 unități**.

Cooperarea internațională în cadrul Agenției este asigurată de subdiviziunea Serviciul de Cooperare Internațională și Serviciul de Arhivă (în continuare – SCISA).

Din data de 23 iunie 2018, în cadrul SCISA activează 2 persoane, care îndeplinesc atribuțiile de cooperare internațională (utilizarea canalelor de comunicare cu omologii, executarea solicitărilor parvenite de peste hotare, traduceri materiale, întocmire scrisori și solicitări de informație către omologi), de prelucrare a poștei, evidență, arhivare și păstrare a materialelor, atribuții privind cooperarea cu organele naționale (întocmirea demersurilor, scrisorilor, elaborarea acordurilor de colaborare, etc).

În același timp, Serviciul îndeplinește atribuții didactice, prin instruirea permanentă a ofițerilor de urmărire penală, procurorilor, judecătorilor și ofițerilor de investigații, prin intermediul numeroaselor instruirii organizate de către partenerii externi, precum și prin intermediul Institutului Național de Justiție, unde sunt formatori.

De asemenea, ei acordă în permanență suport tehnic celorlalte subdiviziuni la executarea delegațiilor parvenite în ARBI.

Creșterea numărului de solicitări de informație pe plan internațional, atât către Agenție, cât și de la aceasta, în special necesitatea prelucrării informației și pregătirii unui produs final calitativ, precum și lipsa persoanelor care ar asigura traducerea documentelor de schimb de informații la nivel internațional, impune **majorarea unităților de personal al subdiviziunii cu 2 unități**.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, ceea ce denotă lipsa necesității descrierii gradului de compatibilitate a proiectului în acest sens.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Parlamentului pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr.34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție are drept scop majorarea efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție cu 17 unități. Astfel, cifrele „342” se propun a fi modificate cu cifrele „359”.

Totodată, se propune atribuirea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale a statutului de „direcție generală”, ținând cont că numărul Agenției, urmare a aprobării hotărârii prenotate, urmează să fie majorat (de la 18 angajați la 35 angajați), ceea ce argumentează schimbarea statutului acesteia.

Această propunere este în conformitate cu prevederile Normelor privind instituirea subdiviziunilor structurale ale autorității publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1001/2011 privind punerea în aplicare a unor acte legislative.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului va necesita cheltuieli financiare suplimentare, pentru salarizarea celor 17 funcții, salarizare care se va efectua conform fondului de salarizare aprobat.

Astfel, fondul de retribuire a muncii necesar pentru salarizarea suplimentară a celor 17 funcții pentru anul 2020 va constitui circa 4 milioane lei/anual.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a aprobării proiectului, în vederea implementării acestuia nu va fi necesară promovarea altor proiecte de acte normative la nivel de legislativ și executiv.

Totuși, va fi necesar modificarea statului de personal, care se va efectua în corespundere cu noua structură și efectivul-limită ale Centrului Național Anticorupție.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul, în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative este remis spre avizare autorităților publice responsabile cu atribuții în domeniul de reglementare al proiectului.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție www.cna.md la compartimentul Transparența, secțiunea „Proiecte elaborate” pentru consultări publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

Expertiza anticorupție urmează să fie efectuată potrivit art.28 alin.(4) din Legea nr.28/2017 asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau consultare a părților interesate.

9. Constatările expertizei juridice

Ministerul Justiției a remis expertiza juridică prin demersul nr.04/10238 din 18.10.2019.

Director

Ruslan FLOCEA